

УДК 657.6:657.411

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. І.М. Губа, ОАмг-16

Науковий керівник доц. Н.Й. Радіонова

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. За умов нестабільної економічної ситуації в державі, постійних змін у законах країни, проведення аудиту власного капіталу підприємства є дуже важливою дією як для самого підприємства, так і для його засновників, оскільки капітал є початковим та умовно безстроковим джерелом фінансування діяльності підприємства. Мета і завдання дослідження полягають у визначенні особливостей організації процесу аудиту власного капіталу в сучасних умовах господарювання шляхом узагальнення поглядів економістів.

Об'єкт дослідження. Один з найвагоміших показників, на які звертають увагу при фінансовій оцінці підприємства є власний капітал. Аудит власного капіталу проводиться з метою підтвердження інформації про власний капітал, його структуру та зміни, які сталися у власному капіталі протягом звітного періоду.

Методи та засоби дослідження. У ході дослідження був проведений аналіз наукових джерел, використовувалися методи синтезу, індукції та дедукції.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Оцінюючи праці науковців та експертів, варто зауважити, що дане дослідження розглядає питання, які пов'язані з плануванням й організацією процесу аудиту власного капіталу в сучасних умовах шляхом узагальнення та систематизації поглядів науковців.

Результати дослідження. Власний капітал показує майно підприємства, яке фінансується за рахунок коштів власників і власних засобів підприємства [1]. Метою аудиту, згідно з МСА 200 "Ціль і основні принципи аудиту фінансової звітності", є висловлення аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації про власний капітал [3]. Основними складовими аудиторської перевірки власного капіталу є: аудит зареєстрованого (пайового) капіталу, аудит нерозподілених прибутків (непокритих збитків) та їх використання, аудит додаткового капіталу та вилученого капіталу. Джерелами інформації для аудиту власного капіталу можуть бути такі документи: документи, які пов'язані із створенням підприємства; документи, що підтверджують право власності на майно, яке внесено до статутного капіталу; реєстр акціонерів для акціонерних товариств; витяги із протоколів зборів засновників, акціонерів; методики оцінки часток, внесених у статутний капітал в натуральній і нематеріальній формах; наказ про облікову політику підприємства; первинні документи з обліку власного капіталу та забезпечення зобов'язань, а також операцій, пов'язаних з формуванням і використанням власного капіталу; документи, які свідчать про внесення часток засновників до статутного капіталу; акти та довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки, дані внутрішнього контролю та інша документація, що узагальнює результати контролю; фінансова та статистична звітність. Аудиторів на стадії планування необхідно чітко визначити напрями перевірки; після цього він повинен поставити перед собою завдання, на яких потрібно зосередити увагу. Планування аудиту власного капіталу передбачає розробку та документальне оформлення загального плану і програми аудиту [2]. План аудиторської перевірки обліку власного капіталу повинен містити: назву організації, яка перевіряється, період протягом якого буде проводитися перевірка

даної організації, прізвище ім'я по батькові керівника аудиторської перевірки, склад аудиторської групи, планований аудиторський ризик та планований рівень суттєвості. Затверджується план керівником аудиторської організації і керівником аудиторської групи. Програма аудиторської перевірки власного капіталу складається на підставі Плану аудиторської перевірки даної ділянки. Програма проведення аудиту власного капіталу визначає напрями проведення перевірки, терміни виконання робіт, необхідну інформацію. Для розробки програм можна використовувати стандартні аудиторські програми або контрольні листи щодо проведення аудиту, які розробляються аудиторською фірмою. Стандартні аудиторські програми є власними розробками аудиторської фірми. Завдання, які може ставити перед собою аудитор для перевірки власного капіталу: перевірка дотримання норм чинного законодавства щодо формування власного капіталу, відповідність власного капіталу даним установчих документів, перевірка дотримання чинного законодавства щодо оформлення первинних документів і ведення обліку власного капіталу, перевірка наявності і відповідності форм установчих документів, виявлення повноти і своєчасності внесків власників підприємства, правильність відображення в обліку величини власного капіталу, перевірка повноти і правильності відображення у звітності структури власного капіталу та змін, які відбулися протягом року [4]. Завершальним етапом аудиту є узагальнення виявлених відхилень в обліку власного капіталу в порівнянні з чинними нормативними документами та пропозиціями щодо усунення цих відхилень, які внесені до звіту та висновку аудитора. Типовими можна назвати такі порушення: кредитовий залишок по рахунку 40 «Зареєстрований капітал» не відповідає сумі статутного капіталу, який затверджено в установчих документах, несвоєчасне внесення змін до реєстру акціонерів, невиконання вимог за привілейованими акціями, відсутні підтверджуючі документи по здійснених фінансово-господарських операціях, прострочені документи, відсутність оригіналів чи засвідчених у відповідності із законодавством копій документів, фіктивні документи та операції, не відображення здійснених операцій, неправильне обчислення податку на доходи (прибуток), невиконання вимог нормативних документів. Якщо аудитор знайшов порушення, які не впливають на законність функціонування підприємства та не завдають шкоди державі, то він фіксує факти аудиту в аналітичній частині висновку, але має право видати позитивний висновок. Якщо аудитор знайшов порушення, які впливають на законність функціонування, то він також фіксує всі факти в аудиторському висновку, але дає час для усунення виявлених порушень. Якщо ж порушення не виправлені, то аудитор не має права видати позитивний висновок.

Висновки. Метою аудиту власного капіталу є встановлення правильності створення власного капіталу та правильності відображення змін в ньому. Представлено основні складові аудиту власного капіталу, обґрунтовано його мету, завдання та джерела інформації, класифіковано найтипівіші порушення з обліку власного капіталу та надано пропозиції для підприємств щодо їх усунення.

Ключові слова. аудит, власний капітал, план аудиту, програма аудиту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. №996-IV.
2. Закон України „Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993р. №3125-XII.
3. МСА 200 "Цілі і загальні принципи аудиту фінансової звітності".
4. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. - 3-є вид. - К. : Каравела, 2006. - 560с.